

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Fi2021/02569

Promemorian En möjlighet till ny anmälan om avstämning av stöd vid korttidsarbete och ett nytt förfarande vid sen anmälan om avstämning

Förvaltningsrätten, som har fått rubricerad promemoria på remiss, har följande synpunkter.

Omfattningen av en ny anmälan om avstämning och dess förhållande till ett beslut om återbetalning

I förslaget till 3 § i den nya lagen sägs att en ny anmälan om avstämning ska omfatta ”de stödperioder som beslutet om återbetalning avser”. En stödperiod är enligt 4 § 4 lagen om stöd vid korttidsarbete den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas.

En stödperiod kan vara längre än den tidsperiod som omfattas av en avstämning. En anmälan om avstämning och därmed ett beslut om återbetalning kommer därför många gånger inte att omfatta en hel stödperiod. Den valda formuleringen i den föreslagna 3 § ger intrycket av att den nya anmälan ska omfatta hela stödperioder även om beslutet om återbetalning endast omfattar en eller flera delar av en sådan period. Bestämmelsen bör därför lämpligen formuleras om, förslagsvis som att en ny anmälan ska omfatta *de stödperioder eller delar av stödperioder* som beslutet om återbetalning avser.

När det gäller återbetalning på grund av utebliven anmälan om avstämning har det i kammarrättspraxis slagits fast (se exempelvis Kammarrätten i Stockholms dom den 11 maj 2021 i mål nr 1130-21) att Tillväxtverket har rätt att, i förekommande fall, återkräva även sådant preliminärt stöd som lämnats för tid som ligger utanför den aktuella avstämningsperioden och således i praktiken omfattas av en annan avstämning och därmed också en annan anmälan om avstämning. Detta kompliceras potentiellt av att Tillväxtverket inte hanterar avstämningsperioder så som lagstiftaren avsett utan efter löpande avstämning fortsätter att behandla stöd som preliminärt trots att stödet efter avstämning ska vara slutligt (se en utförligare beskrivning av detta i förvaltningsrättens remissvar över promemorian Ytterligare förlängning av det förstärkta stödet vid korttidsarbete (Fi2021/01904)). Av överklagade beslut som berör återbetalning efter utebliven anmälan om avstämning framgår att det förekommer att Tillväxtverket återkräver även stöd som lämnats för en tidigare avstämningsperiod.

Det nu anförda innebär att ett lagakraftvunnet beslut om återbetalning kan omfatta stöd som lämnats för en längre tid än en avstämningsperiod. En ny

anmälan om avstämning som omfattar samma period som ett tidigare beslut om återbetalning avser kan därmed komma att tidsmässigt överlappa tid som redan stämts av och också anmälts till Tillväxtverket i tid.

Mot denna bakgrund är det ytterst angeläget ur ett tillämpningsperspektiv att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet klargörs hur nya anmälningar om avstämning och därmed nya bedömningar av slutligt stöd ska förhålla sig tids- och beloppsmässigt till tidigare gjorda eller uteblivna anmälningar om avstämning och till beslut om återbetalning.

Avstämning av preliminärt stöd

De föreslagna 6–8 §§ i den nya lagen reglerar rätten till slutligt stöd i samband med en ny anmälan om avstämning när tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning inte motsvarar en angiven nivå alternativt saknar stöd i avtal eller när det preliminära stödet beräknats på en högre eller lägre tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning än vad som varit avtalat.

6–8 §§ är avsedda att motsvara 25–27 §§ lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. De föreslagna paragraferna skiljer sig dock delvis från sina förebilder genom att de behandlar rätten till slutligt stöd som sådan snarare än det slutliga stödets storlek i relation till lämnat preliminärt stöd. Detta är naturligt eftersom den nya anmälan bygger på att det finns ett tidigare laga-kraftvunnet beslut om återbetalning av det preliminära stödet där återbetalning också kan ha gjorts. I allmänmotiveringen i avsnitt 4.2 i promemorian och i författningskommentaren till 7 och 8 §§ i avsnitt 8.1 beskrivs skillnaderna som språkliga justeringar i förhållande till de befintliga paragraferna. Enligt förvaltningsrättens mening är det dock främst fråga om en systematisk skillnad. Förvaltningsrätten förordar därför att hänvisningen till språkliga justeringar ersätts av en närmare beskrivning av hur de nu aktuella paragraferna skiljer sig från de tidigare och hur beräkningen av det slutliga stödet är tänkt att gå till.

Föreläggande att komma in med anmälan om avstämning

Förvaltningsrätten har inga synpunkter på förslaget som sådant att införa ett krav på att ett beslut om återbetalning pga. utebliven anmälan om avstämning ska föregås av ett föreläggande. Det framstår dock som lämpligt att i den föreslagna 29 a § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete ange att det ska vara ett föreläggande att *inom viss tid* ge in en anmälan.

För att ett föreläggande att ge in anmälan ska fylla sin tänkta funktion behöver arbetsgivaren ha tagit del av föreläggandet. Det framgår dock inte av promemorian vilka krav som bör ställas för att en arbetsgivare ska anses ha tagit del av ett föreläggande och inte heller hur Tillväxtverket ska säkerställa att så också har skett. Förvaltningsrätten efterlyser därför en redogörelse för de närmare övervägandena i dessa frågor.

Införandet av ett krav på att ett beslut om återbetalning ska föregås av ett föreläggande föreslås inte förses med några övergångsbestämmelser. Av allmänna förvaltningsrättsliga grundsatser följer att bestämmande för vilka materiella bestämmelser som ska tillämpas i ett ärende eller mål är vilka bestämmelser som är i kraft vid prövningstillfället. Detta under förutsättning att något annat inte följer av övergångsbestämmelser eller av någon särskild författningsreglering. Avsaknaden av övergångsbestämmelser för införandet av kravet på föreläggande medför därför att mål om överklagande av beslut om återbetalning som beslutats före ikraftträdandet men som prövas av

rätten först efter ikraftträdandet kommer att behöva återförvisas till Tillväxtverket eftersom kravet på föreläggande inte är uppfyllt. Om detta är en avsedd effekt bör det klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Om det är en icke avsedd effekt behövs en övergångsbestämmelse.

Det föreslås inget överklagandeförbud beträffande beslut om föreläggande. Sådana förelägganden kommer därmed att kunna överklagas. Enligt förvaltningsrättens mening kan behovet av en sådan överklagandemöjlighet ifrågasättas. Föreläggandet i sig har inte några direkta rättsverkningar utan har närmast formen av en uppmaning till arbetsgivaren. Om arbetsgivaren inte följer föreläggandet och Tillväxtverket beslutar om återbetalning finns en rätt till domstolsprövning av det beslutet, vilket bör vara en fullt tillräcklig rättssäkerhetsgaranti. En rätt att överklaga förelägganden riskerar dessutom att leda till parallella processer om samma fråga.

Konsekvensanalysen

I konsekvensanalysen bedöms möjligheten till ny anmälan om avstämning komma att leda till tusentals nya ärenden hos Tillväxtverket. Förvaltningsrätten har kunnat konstatera att relativt många ärenden har haft långa handläggningstider hos Tillväxtverket. Förvaltningsrätten anser mot den bakgrunden att det vore värdefullt med en belysning av hur de tillkommande ärendena bedöms påverka verkets handläggningstider.

Enligt konsekvensanalysen förväntas införandet av föreläggande att komma in med anmälan om avstämning medföra att färre antal mål i domstol. Det framgår dock inte att det vid bedömningen beaktats att beslut om förelägganden kommer att kunna överklagas (se ovan). På motsvarande sätt framgår det inte heller att det beaktats att arbetsgivare kan komma att återkalla överklaganden av Tillväxtverkets beslut om återbetalning för att besluten därigenom ska vinna laga kraft, vilket möjliggör en ny anmälan om avstämning.

De ökade kostnaderna för tillkommande mål i domstol bedöms i promemorian kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Förvaltningsrätten vill framhålla att storleken på dessa ramar delvis är ett resultat av tidigare kraftiga underskattningar av antalet mål och därmed kostnaderna för hantering av målen (se förvaltningsrättens remissvar över promemorian Ytterligare förlängning av det förstärkta stödet vid korttidsarbete (Fi2021/01904)).

Övrigt

Förvaltningsrätten noterar att den föreslagna nya lagen har getts ett annat namn i promemorians innehållsförteckning än i promemorian i övrigt.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Kirsi Laakso Utvik efter föredragning av rådmannen Peter Österberg.

Kirsi Laakso Utvik

Peter Österberg